

Työterveyshuoltopalveluiden muutosehdotukset 2026

KH 17.08.2026

1310/01.04.02.01/2022

Valmistelija	Henkilöstöpäällikkö Virve Silvennoinen virve.silvennoinen@savonlinna.fi, p. 044 417 4060
Selostus	Savonlinnan kaupungin tavoitteena työnantajana on tarjota työntekijöilleen ennaltaehkäisevää ja työkykyä ylläpitävää työterveyshuollon palvelua vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti yhteistyössä työterveyshuollon palveluntuottajan kanssa. Työntekijöiden työkyvyn tukeminen on ennakoivaa, läpi työuran kestävä, perustuu työpaikan tarpeisiin ja sitä toteutetaan sekä yksilötasolla että työyhteisötasolla erilaisin menetelmin. Työterveysyhteistyö toteutetaan tiiviissä kumppanuudessa kaupungin ja työterveyshuollon kanssa. Kumppanuus merkitsee yhteistä sitoutumista asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen ja toiminnan kehittämiseen. Kumppanuudella tarkoitetaan yhteistyötä, joka on tavoitteellista sekä välitöntä ja perustuu keskinäiseen luottamukseen. Palvelun tarkemmat tavoitteet ja mittarit määritellään vuosittain toimintasuunnitelmassa. Kela korvaa työnantajalle työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneita tarpeellisia ja kohtuullisia kustannuksia sairausvakuutuslain (1224/2004, luku 13) perusteella. Työterveyshuollon kustannukset jakautuvat kahteen korvausluokkaan: • Korvausluokkaan I kuuluvat ehkäisevän toiminnan ja työntekijöiden työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannukset, joita syntyy esimerkiksi työpaikkaselvityksistä, työpaikkakäynneistä, terveystarkastuksista ja työterveyteen liittyvästä neuvonnasta. • Korvausluokkaan II kuuluvat ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi järjestetyn työterveyspainotteisen yleislääkäritasaisen sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset. Savonlinnan kaupungin korvausluokkien kustannusten väliseksi toteumatavoitteeksi työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa on asetettu Kela korvausluokka I 60 % / Kela korvausluokka II 40 % pääpainon ollessa ennaltaehkäisevässä työterveyshuollon toiminnassa. Vuoden 2025 osalta Kela 1 luokka jäi hieman alle tavoitetason (59,10 %). Työterveyshuollon kustannukset ovat nousseet kahden viimeisen vuoden aikana. <u>Asian kuvaus ja käsittelyvaiheet</u> Toimenpiteistä kustannusten kasvun hillitsemiseksi ja palvelun vaikuttavuuden lisäämiseksi on laadittu ehdotus yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa entisestään ennaltaehkäisevää ja työkykyä ylläpitävää työterveyshuollon palvelua ja tehdä muutoksia toimintatapoihin. Muutosehdotukset työterveyshuoltopalveluihin: 1. Rajataan pois lyhyet, alle 5 kalenteripäivää kestävät sairauspoissaolo-ohjeen mukaiseen omailmoituskäytäntöön perustuvat sairauspoissaolot (flunssataudit, vatsatauti, diagnostisoitu migreeni ja äkillisessä selkä- tms. kiputila). Poikkeus: Lääkärintodistus on aina esitettävä poissaolosta, jos esihenkilö katsoo, että todistuksen esittämiseen on erityinen perusteltu syy. (KVTES V luku 1 § 2 mom.).

2. Rajataan pois laboratoriotutkimukset, jotka eivät kuulu työterveyspainotteiseen sairaanhoitoon. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sairaudenhoidossa työkykyyn vaikuttavien sairauksien diagnostiikka (tunnistaminen), mutta ei sairauksien rutiininomainen hoito, seuranta ja laboratoriotutkimukset. Listaus poistettavista tutkimuksista on oheismateriaalina päätöksentekijöille.
3. Vapaaehtoisista työhöntulotarkastuksista luovutaan, joihin henkilö on itse hakeutunut tai esihenkilö ohjannut. Lakisääteiset terveystarkastukset (alku- ja määräaikaistarkastus) jatkuvat normaalisti, mutta terveystarkastuksen sisältöä muokataan altisteita vastaavaksi (mm. laboratoriotutkimuksien osuus).
4. Terveystarkastuksia ei enää jatkossa tehtäisi työpaikkaselvityksien yhteydessä. Sen sijaan terveystarkastus kohdistetaan toimialoittain ryhmiin, siten, että terveystarkastuksen saa täytettäväksi 5 vuoden välein. Kysely auttaa arvioimaan omaa terveyttä. Tulosten pohjalta työntekijä ohjataan tarvittaessa hakeutumaan työterveyshuoltoon. Edelleen henkilöstöllä on mahdollisuus päästä työkykyhaasteisiin liittyen terveystarkastukseen (osatyökykyisen terveystarkastukset, kuntoutustarpeen arviot).
5. Vapaaehtoisia terveystarkastuksia ei jatkossa tehtäisi henkilön omasta pyynnöstä tai esihenkilön suoraan ohjaamana. Jatkossa painotetaan ensisijaisesti ennakoivaa toimintatapaa omassa työyksikössä varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti (varhaisen tuen keskustelut, mahdolliset muut toimenpiteet, terveystarkastukseen vain esihenkilön kriittisen arvion perusteella).

Ehdotetuista toimenpiteistä on keskusteltu yhdessä henkilöstöpalveluiden, työsuojelun ja henkilöstön edustajien kanssa. Asiaa on myös käsitelty ja merkitty tiedoksi kaupunginjohtajan johtoryhmässä 22.4.2026 § 68 ja yhteistyötoimikunnassa 22.04.2026 § 19.

Vaihtoehdot

Ensisijaisena vaihtoehtona on tehdä työterveyshuollon palveluun edellä selostetut, tarvittavat muutokset, joilla vahvistetaan entisestään ennalta ehkäisevää toimintaa ja tarjotaan työkykyä ylläpitävää työterveyshuollon palvelua henkilöstölle. Palveluun sisältyy myös työterveyspainotteinen sairaanhoito. Toisena vaihtoehtona on jatkaa nykyisellä palvelukokonaisuudella, jolloin riskinä on vaikuttavuuden väheneminen ja merkittävä kustannusten nousu. Lisäksi riskinä on myös palvelujen liiallinen painottuminen sairaanhoitoon, jolloin kyseessä voi olla esim. työkykyriski, joka on jo realisoitunut sairauspoissaoloksi.

Vaikutusten ennakoarviointi

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset: Vaikutukset henkilöstöön arvioidaan myönteiseksi. Esitettyjen muutosten tarkoituksena on, että jatkossa koko henkilöstö tavoitetaan systemaattisemmin työterveyshuollon ennaltaehkäisevän ja työkykyä tukevan toiminnan piiriin.

Muutos edellyttää joistakin nykyisistä palveluista luopumista, joiden on katsottu olevan nykytilanteessa vähemmän vaikuttavia. Nämä palvelut eivät kuitenkaan ole sellaisia, joiden poistaminen heikentäisi ennaltaehkäisevää työterveyshuollon palvelua. Myönteisinä vaikutuksina voidaan pitää myös sitä, että lähivastaanoton saatavuutta on vahvistettu niissä tilanteissa, joissa on tarve suorittaa esim. fyysisiä tutkimuksia. Lisäksi työfysioterapeutin resurssia lisätään erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairauksien osalta.

Talousvaikutukset: Työterveyshuoltopalvelujen kustannukset ovat nousseet merkittävästi vuodesta 2023. Kustannusnousun hillitsemiseksi on tarpeen tehdä toimenpiteitä ja arvioida, mitkä palvelut ovat vaikuttavuuden kannalta tärkeimmät. Nyt esitettävien muutosten arvioitu kustannusvaikutus olisi yhteensä vuositasolla noin -86 000 €. Samanaikaisesti kehitetään aktiivisesti työterveyshuollon kanssa sujuvampia prosesseja ja työkykyvaikuttavuutta, joilla pyritään saavuttamaan positiivisia tuloksia terveysperusteisten poissaolojen vähenemiseen ja sitä kautta myös sairauspoissaolokustannusten pienenemiseen.

Kuntalaiset: Lapsiin ja nuoriin sekä aikuisiin ei päätöksellä ole merkittäviä vaikutuksia.

Savonlinnan kaupunkistrategian yhtenä yhteisistä päämääristä on hyvinvoiva henkilöstö, joka kokee aitoa työhyvinvointia. Strategian tavoitteena on mm. työhyvinvoinnin vahvistaminen ja panostaminen työssä jaksamiseen. Yhtenä toimenpiteenä tavoitteen saavuttamiseksi on hankkia laadukkaita, vaikuttavia ja kustannustehokkaita työterveyspalveluja, jotka keskittyvät ensisijaisesti työntekijöiden ennaltaehkäisevään ja työkykyä ylläpitävään työterveyshuoltopalveluun.

Työterveyshuoltopalveluiden tausta-aineisto on nähtävillä oheismateriaalina päätöksentekijöille.

Toimivalta

Työterveyshuoltolaki (1383/2001) 2 luku § 6 ja Hallintosääntö 11 luku § 75

Esittelijä

Vt. kaupunginjohtaja Ma Ding

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä työterveyshuoltopalveluihin seuraavat muutokset:

1. Sairauspoissaolo-ohjeen mukaiseen omailmoituskäytäntöön perustuvat lyhyet, alle 5 kalenteripäivää kestävät, sairauspoissaolot (flunssa, vatsatauti, diagnosoitu migreeni ja äkillinen selkä- tms. kiputila) rajataan pois työterveyshuoltopalveluista. Lääkärintodistus on kuitenkin esitettävä selostusosan mukaisissa poikkeustilanteissa.
2. Laboratoriotutkimuksista rajataan pois tutkimukset, jotka eivät kuulu työterveyspainotteiseen sairaanhoitoon.
3. Vapaaehtoiset työhöntulotarkastukset, joihin henkilö on itse hakeutunut tai esihenkilö ohjannut, rajataan pois työterveyshuoltopalveluista. Lakisääteiset terveystarkastukset (alku- ja määräaikaistarkastus) toteutetaan ja lakisääteisten terveystarkastuksen sisältöä muokataan altisteita vastaavaksi (mm. laboratoriotutkimuksien osuus).
4. Terveydenseurantatarkastuksia ei enää tehdä työpaikkaselvitysten yhteydessä. Jatkossa terveystarkastus kohdistetaan toimialoittain ryhmiin, siten, että jokainen saa terveystarkastuksen täytettäväksi 5 vuoden välein. Tulosten pohjalta työntekijä ohjataan tarvittaessa hakeutumaan työterveyshuoltoon.
5. Vapaaehtoisia terveystarkastuksia ei tehdä henkilön omasta pyynnöstä tai esihenkilön suoraan ohjaamana. Ensisijaisesti noudatetaan ennakoivaa toimintatapaa omassa työyksikössä varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti (varhaisen tuen keskustelut, mahdolliset muut toimenpiteet ja järjestelyt työyksikössä). Terveystarkastukseen ohjaututaan vain esihenkilön kriittisen arvion perusteella.

Muutokset astuvat voimaan 1.9.2026 alkaen.

Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa henkilöstöpäällikön laatimaan ja allekirjoittamaan työterveyshuoltosopimukseen työterveyshuoltopalvelujen muutoksia koskevan liitteen.

Päätös

Tiedoksi Henkilöstöpalvelut

Toimenpiteet Henkilöstöpalvelut